

DOI: <https://doi.org/10.15407/np.72.009>  
УДК 027.52(494):021.1:[314.151(494=161.2)-054.73:364-787]"364"

**Галина Безпала,**  
<https://orcid.org/0000-0002-2876-4462>,  
наукова співробітниця,  
відділ міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків,  
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)  
просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна  
e-mail: bezpala@nbuv.gov.ua

**Анастасія Курманн,**  
<https://orcid.org/0009-0000-5946-6559>,  
фахівчиня з питань освіти та інформації,  
Університетська бібліотека Цюриха (м. Цюрих, Швейцарія)  
Фрайештрассе 36, м. Цюрих, 8032, Швейцарія  
e-mail: anastasiia.kurmann@ub.uzh.ch

## СОЛІДАРНІСТЬ У ДІЇ: ШВЕЙЦАРСЬКІ БІБЛОТЕЧНІ ПРОЄКТИ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНИ

**Мета статті** – висвітлити проєкти підтримки України з боку Швейцарії в умовах війни за участі місцевих інституцій і приватних осіб, розкрити ініціативу допомоги сільській бібліотеці в Пуловичах\* проаналізувати освітні, культурні заходи та програми соціальної інтеграції українських біженців, проведених міською бібліотекою Вінтертура. **Методи дослідження** ґрунтуються на системному та структурному підходах, зокрема на міждисциплінарному. **Наукова новизна.** Робота розкриває новий підхід до розуміння важливості освіти та культурних ініціатив у зоні конфлікту, а також виявляє практичні можливості поліпшення інфраструктури на місцевому рівні в умовах військових дій. Вперше висвітлюється діяльність бібліотеки як контактного пункту для укра-

---

\* Путилівичі – село в Україні, в Коростенському районі Житомирської області. Населення становить 711 осіб. Наразі людей у селі трохи більше, бо через війну багато людей відійшло з міст у села. Зараз у сільській школі навчається близько 100 дітей та молоді (уточнення А. Курманн).

їнських біженців закордоном. Зокрема, досліджено вплив різних програм інтеграції та культурно-освітніх заходів на адаптацію та підтримку біженців. **Висновки.** Швейцарія підтримує Україну на її шляху до миру та розвитку, коли усі громадяни можуть робити рівний внесок у добробут суспільства та стає зростання країни. Результати дослідження свідчать про важливість та ефективність бібліотечних ініціатив як у військових зонах конфлікту, так і в країнах, куди звертаються українські біженці. Встановлено, що розширення програм підтримки та інтеграції, реалізованих бібліотеками, сприяє успішній адаптації та покращенню якості життя українських біженців у новому соціальному середовищі. Такі ініціативи демонструють спільну відповідальність Швейцарії з країнами Європи за майбутнє України і солідарність з Україною проти агресії Росії.

*Ключові слова:* бібліотека Вінтертура, міжнародне співробітництво Швейцарії і України, проекти підтримки.

**Актуальність теми дослідження.** Третій рік в Україні точиться війна. З моменту повномасштабного вторгнення Росії гуманітарна ситуація в Україні доволі важка. Мільйони людей були змушені покинути країну або вважаються внутрішньо переміщеними особами. Станом на 16 травня 2024 року близько 6 мільйонів українців виїхали до інших європейських країн [4]. З лютого 2022 року по лютий 2024 року близько 99 000 осіб з України подали заяви на отримання статусу захисту у Швейцарії [5].

**Аналіз досліджень та публікацій.** Війна викликала неабиякий світовий резонанс на підтримку України. Міська бібліотека швейцарського міста Вінтертур ініціювала низку проєктів допомоги та активно підтримує українських біженців у Вінтертурі.

**Мета статті** – висвітлити проєкти підтримки України з боку Швейцарії в умовах війни за участі місцевих інституцій і приватних осіб, розкрити ініціативу допомоги сільській бібліотеці в Пуловичах проаналізувати освітні, культурні заходи та програми соціальної інтеграції українських біженців, проведених міською бібліотекою Вінтертура.

**Виклад основного матеріалу.** Бенно Зогт, дослідник Центру досліджень з питань безпеки ETH Zürich (Вища технічна школа Цюриха) пояснює: «Як маленька держава, яка не є членом НАТО чи ЄС, Швейцарія розуміє, що її стабільність і процвітання безпосередньо залежать від європейської безпекової архітектури, яка ґрунтується на правилах, порядку, законі та інституціях... Україна займає центральне місце в

європейській безпеці...» [8]. Україна є пріоритетною країною для міжнародного співробітництва Швейцарії. Міжнародна співпраця Швейцарії і України бере початок з 1990-х років. У 1999 р. Швейцарією було відкрито Бюро кооперації у Києві. Відтоді вона підтримує реформаторські зусилля країни. Швейцарія особливо віддана справі покращення рівня життя населення, надання більш ефективних державних послуг та сприяння сталому економічному зростанню. Програма міжнародної співпраці 2022–2023 рр. продовжена на 2024 р. з коригуванням щодо ситуації в Україні. Конфлікт спричинив тисячі жертв серед цивільного населення та завдав великої та довготривалої шкоди інфраструктурі країни. Наявні проекти були адаптовані до обставин і містять гуманітарний компонент. Гуманітарна діяльність узгоджується з тематичними пріоритетами програми співпраці, а проекти взаємодоповнюються та спрямовані на спільні та ефективні результати. Швейцарія відіграє потрібну роль у гуманітарній співпраці з Україною: як донор для надання фінансової підтримки партнерським організаціям в Україні; як учасник в реалізації проектів Швейцарським корпусом гуманітарної допомоги (SHA); як юрист із питань дотримання міжнародного гуманітарного права. З 11 березня 2022 року Федеральною радою Швейцарії було збільшено гуманітарну допомогу Україні та регіону до 80 мільйонів франків, три чверті з яких призначено на підтримку України, одну чверть було спрямовано до сусідніх країн, зокрема Молдови, яка витрачає їх на користь тамтешніх біженців з України. Швейцарський корпус гуманітарної допомоги доставляє допомогу зі Швейцарії у галузях охорони здоров'я, водопостачання та санітарії, здійснювалася і здійснюється закупівля і розповсюдження продуктів харчування на українському ринку. На відміну від багатьох інших країн-донорів, Швейцарія віддана довгостроковим зобов'язанням і менше залежить від політичних подій чи кадрових змін. Як вільна від альянсів країна, яка не діє як геополітичний актор, Швейцарія має прагматичний підхід і може вирішувати проблеми більш безпосередньо [3].

Окрім підтримки України Швейцарією на державному рівні започатковані і втілюються в життя проекти окремих регіонів, міст, організацій Швейцарії, спрямовані на підтримку України. З моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну молода українка, яка шість років живе у Швейцарії, сім'я та друзі якої залишилися Україні, Карина Гайдаржи хотіла відразу повернутися на Батьківщину і підтри-

мувати людей і допомагати їм. Але її партнер, проєкт-менеджер «Die Genossenschaft Migros Zürich» (Кооператив Migros Цюрих), юридично незалежної компанії в рамках Кооперативної асоціації Migros (MGB), переконав її залишитися у Швейцарії і дієво допомагати Україні. Карина Гайдаржи стала засновницею некомерційної організації «Swiss Help Ukraine», яка вже 27 лютого 2022 року організувала першу кампанію допомоги. Організація тісно співпрацює з Посольством України в Берні. Офіційними каналами посольства України терміново доставляються необхідні товари безпосередньо в кризову зону. Організація також підтримує людей та проєкти на місцях, які потребують допомоги внаслідок загарбницької війни.

Окрім гуманітарної допомоги та підтримки місцевих ініціатив, сприяння розвитку освіти і культури виявляється одним із важливих чинників зміцнення громад та підвищення їхньої стійкості до криз і конфліктних ситуацій. Бібліотеки задіяні в таких ситуаціях не лише як джерела знань та інформації, але й як центри соціального обміну та культурної взаємодії.

Бібліотеки пропонують безпечне місце для навчання, обміну інформацією та спілкування. Дослідження Мішель Штрікер підкреслює вирішальну роль бібліотек як центрів стійкості та відновлення громад у кризових ситуаціях. Вони функціонують не лише як місця навчання та інформації, але й як опорні пункти, допомагаючи громадам оговтатися та стати більш стійкими. Також вони є місцем зустрічі для обміну досвідом та зміцнення соціальної згуртованості у важкі часи [6].

Дослідження докторки філософії Столичного університету Осло департаменту архівістики, бібліотечної та інформаційної наук Сванхільд Абе (Svanhild Aabø) та її колег Рагнара Одунсона (Ragnar Audunson) (Столичний університет Осло, факультет журналістики, бібліотеки та інформатики) та Андреаса Вархайма (Andreas Vårheim) (факультет гуманітарних наук, університет Тромсе, Норвегія) показує, що бібліотеки є місцем зустрічей для просування різних видів діяльності та зміцнення соціальної згуртованості. Крім того, дослідження підкреслює ключову роль бібліотек як місць зустрічей у вирівнюванні умов для активної громадянської позиції, незважаючи на соціальні та економічні розбіжності [1].

У цьому контексті такі проєкти, як «Tausend Bücher» («Тисяча книг») та «Treffpunkt Ukraine» («Українські зустрічі») у міській бібліо-

теці Вінтертура, набувають все більшого значення. Анастасія Курманн, українка, яка живе у Швейцарії, у місті Вінтертур сприяла організації цих двох проектів для України.

Проект «Tausend Bücher» був розроблений безпосередньо Анастасією Курманн і успішно профінансований за допомогою краудфандингу, що дало змогу мобілізувати широку підтримку з боку широкої громадськості. Проект «Тисяча книжок» має на меті модернізувати шкільну бібліотеку в Путиловичах та перетворити її на заклад освіти. Бібліотека Вінтертура відіграла важливу роль у забезпеченні успіху проекту, відіграючи допоміжну роль у його реалізації. Надаючи важливу інфраструктурну підтримку, необхідну для виконання проекту, бібліотека забезпечила міцний фундамент для його реалізації. Крім того, бібліотека допомогла в активному просуванні проекту, дозволивши розповсюдження інформаційних листівок як серед відвідувачів, так і серед співробітників, у такий спосіб підвищуючи обізнаність та зацікавленість у бібліотечній спільноті. Ці узгоджені зусилля не лише сприяли безперервній роботі проекту, але й суттєво допомогли йому отримати широку підтримку та залучення з боку різноманітної мережі меценатів та зацікавлених сторін.

Бібліотека Вінтертура відіграла ключову роль у успіху проекту не лише забезпечивши необхідну інфраструктуру для його проведення та реалізації, але й активно сприяючи діалогу та залученню через серію заходів під назвою «Діалог Україна». Ці заходи, організовані у співпраці з українськими представниками, такими як Галина Петросяня (поетеса, перекладач і літературний критик), Євгенія Сенік (письменниця) та Катерина Ботанова (журналістка, мистецтвознавиця і перекладачка), а також різними швейцарськими письменниками, науковцями та іншими експертами, стали динамічними платформами для міжкультурного обміну та взаєморозуміння.

Завдяки серії «Діалог з Україною» бібліотека Вінтертура сприяла змістовній взаємодії між українцями та швейцарцями, стимулюючи дискусії на теми, пов'язані з Україною та російською агресією проти неї. Експерти запропонували унікальні погляди та ідеї, збагативши дискурс та поглибивши розуміння українського питання боротьби з російською агресією.

Через серію заходів «Діалог Україна» бібліотека Вінтертура уможливила змістовні розмови, які виходять за межі кордонів і сприяють

солідарності між різними спільнотами. Посилюючи українські голоси та надаючи простір для роздумів і обміну думками, бібліотека підтверджує свою відданість справі сприяння культурному взаєморозумінню та соціальній згуртованості в часи конфліктів і криз. Такий інклюзивний підхід не лише підвищив видимість України, але й збільшив резонанс способів підтримки України в ширшій громаді Вінтертура. По суті, бібліотека Вінтертура стала каталізатором мобілізації громади та колективних дій, продемонструвавши трансформаційну силу бібліотек як динамічних центрів громадянської активності та соціальних змін.

Міська бібліотека Вінтертура стала активним адвокатом проєкту в Путиловичах, звертаючи увагу місцевих владних органів і громадськості на необхідність та значимість такої ініціативи. Їхні зусилля у сприянні впровадженню проєкту не лише підтверджують їхнє зобов'язання перед українською громадою, але і є прикладом активної підтримки та співпраці для інших бібліотек та громадських організацій.

Ще одним прикладом відданості міської бібліотеки Вінтертура підтримці України є проєкт «Treffpunkt Ukraine» («Українські зустрічі»). Проєкт був створений і реалізований у тісній співпраці з досвідченими працівниками бібліотеки, зокрема Штефані Фабіан та Барбарою Бурх, що значно підвищило його якість та ефективність. Цей проєкт, який був ініційований на початку повномасштабного вторгнення та спричиненої ним посиленої міграції українців до Швейцарії навесні 2022 року, дає змогу біженцям на щотижневих зустрічах отримати корисну інформацію та спілкування з співвітчизниками. Обидва проєкти демонструють успіх і є показовими прикладами для інших бібліотек.

Каталізатором створення проєкту «Tausend Bücher» («Тисяча книг») стало глибоке занепокоєння щодо складних обставин, у яких опинилися діти та молодь в Україні на тлі війни. В контексті цих складних умов проєкт був задуманий з подвійною метою: покращити стан інфраструктури шкільної бібліотеки у Путиловичах та дати молодим людям почуття оптимізму й цілеспрямованості. Визнаючи освіту наріжним каменем стійкості та розширення прав і можливостей, проєкт прагнув надати відчутні ресурси та можливості для інтелектуального зростання в регіоні, що потерпає від викликів, спричинених війною.

Отже, проєкт «Тисяча книг» став проактивною відповіддю на виклики війни, спрямованою на створення сприятливого середовища для навчання та розвитку, незважаючи на існуючі негаразди.

Перший етап мав на меті придбати близько 1000 нових книг для шкільної бібліотеки в Путиловичах. Бібліотека повинна все більше пристосовуватися до конкретних потреб дітей та молоді на шкільних заняттях. Фонд бібліотеки матиме можливість оновлюватися та доповнюватися в позашкільній частині новими книгами з найрізноманітніших галузей (дитяча література, літературна класика, науково-популярна література тощо). Крім того, наसолоду від читання слід спеціально популяризувати серед дітей та молоді через регулярні заходи, такі як книжкові гуртки чи години читання. Отже, загальна мета краудфіндингового проєкту «Тисяча книг» – перетворити бібліотеку на перспективне освітнє місце з книжковим клубом, годинами читання та читацьким літом. У проєкті уже досягнуто першого успіху: понад 1000 нових книг для сільської бібліотеки і низка регулярних культурно-освітніх заходів для популяризації читання. Школи сусідніх сіл можуть користуватися фондом бібліотеки через міжбібліотечний абонемент.

Другий етап включає певні заходи щодо покращення обладнання та інфраструктури бібліотеки, щоб вона стала місцем творчості та зустрічей: закупівля добірного обладнання та матеріалу для креативності. Бібліотека забезпечуватиметься основними матеріалами протягом тривалого періоду часу (2–3 роки). Для того щоб зробити приміщення функціональним та естетично привабливим, було придбано нові меблі для сидіння, книжкові стелажі та килими. Метою модернізованої бібліотеки є створення надихаючого освітнього місця для дітей та молоді Путиловичів, із доступом до широкого спектру знань і ресурсів для натхнення. Цей проєкт є корисним не лише для дітей, молоді та їхніх родин, а й для вчителів для підготовки шкільних уроків.

Успіх проєкту ґрунтується на зразковій співпраці з членами місцевої громади, які своєю відданістю та підтримкою зробили значний внесок у його реалізацію – бібліотекарка Каменчук Карина, яка керує бібліотекою, вчителі, які допомогли сформувати бібліотечну колекцію, зокрема Валерій Фещук, Тетяна Фещук, Ганна Мельник, Тетяна Вознюк, Олена Фещук, Надія Гаврилюк та інші, голова громади Анатолій Гаврилюк, який допоміг з інфраструктурою, майстер Петро Мельник,

який виготовив нові полиці для бібліотеки, прибиральниці, які перефарбували і прибрали бібліотеку, і багатьох інших, хто підтримав і надалі підтримує бібліотечний проєкт своїми словами і діями. Це чудове партнерство демонструє не лише ефективність спільного підходу, але й сильну прихильність та солідарність місцевих жителів. Їхні спільні зусилля допомогли створити цінний освітній та громадський ресурс у Путиловичах, який матиме позитивний вплив як зараз, так і в майбутньому.

Проєкт «Treffpunkt Ukraine» («Українські зустрічі») вважається самоврядованим інформаційним хабом у Вінтертурі. Проєкт було ініційовано командою Вінтертурської бібліотеки. Первинним завданням було зміцнення автономії українських біженців та сприяння їхній спроможності до самореалізації. Проєкт орієнтований на людей, які були змушені виїхати з України через війну, а також українців, які тривалий час проживають у Швейцарії. «Українські зустрічі» мають на меті об'єднати людей, надати можливість обговорити спільні теми і допомогти їм у контактах із місцями, які можуть стати потрібними у повсякденному житті в новій країні (ринок праці, мовні курси тощо). Проєкт також є інформаційним центром і відправною точкою для знайомства з бібліотекою. Бібліотека Вінтертура пропонує всім біженцям не лише з України безкоштовне користування бібліотекою. Вона разом із 6-ма районними бібліотеками входить до складу бібліотечної мережі міста Вінтертур. Роком заснування бібліотеки вважається 1660 рік. Фонд бібліотечної мережі міста Вінтертур станом на 2020 рік нараховує 1 288 874 одиниць зберігання. Зокрема міська бібліотека нараховує 620 тисяч книг, 1800 журналів, 45 газет. Інтернет-ресурсами бібліотеки користуються близько 150 користувачів на день. Більшість фонду є доступним для пошуку онлайн. Після початку війни і приїзду багатьох українців бібліотечна колекція Вінтертура поповнилася книжками українською мовою як в електронному (переважно доросла література), так і в паперовому вигляді (переважно дитяча література). Бібліотека також пропонує велику кількість навчальних матеріалів для вивчення німецької мови. Це забезпечує рівний та безперешкодний доступ до знань.

На початковому етапі зустрічі організовували та супроводжували працівники бібліотеки. Наразі це місце зустрічі працює майже виключно за рахунок організованої роботи українців та швейцарської во-

лонтерки Катаріні Бушор-Гуггел, яка надає українцям курс німецької мови, а також знайомить їх з історією та культурою Швейцарії. Роль бібліотеки та її співробітників на сьогодні – це першочергово надання простору, інфраструктури, напоїв – і, звичайно, життя в культурі гостинності.

Влітку 2022 року також були започатковані інші заходи у бібліотеці Вінтертура для української громади, як от читання для дітей, які проводила вихователька дитячого садка з України. Ці спеціальні заходи не лише дали українським дітям відчуття дому, але й створили цінну можливість для їхніх матерів познайомитися та встановити зв'язки. Крім того, бібліотека Вінтертура успішно співпрацювала з місцевим туристичним офісом, пропонуючи безкоштовні екскурсії містом спеціально для новоприбулих з України, щоб сприяти культурному обміну і дати їм змогу відчувати себе прийнятими гостинно в новому оточенні і ознайомитися з історією та визначними пам'ятками міста. Відносини між українцями та швейцарцями розвиваються позитивно, про що свідчить той факт, що тепер вони регулярно відвідують бібліотеку і добре в ній орієнтуються.

**Висновки.** Отже, швейцарські бібліотеки та їхні працівники демонструють свою солідарність з Україною та її народом. Тісна співпраця з місцевими та міжнародними партнерами, надання освітніх і культурних заходів та підтримка соціальної інтеграції новоприбулих українців ілюструють, як бібліотеки можуть діяти як центральні контактні пункти та громадські центри. Ці заходи не лише зміцнюють стійкість постраждалих громад, а й надсилають потужний сигнал підтримки та згуртованості.

### Список бібліографічних покликань

1. Aabø Svanhild, Audunson Ragnar, Vårheim Andreas. How do public libraries function as meeting places? URL: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/10642/335/503013.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
2. Amt für Jugend und Berufsberatung – Fachstelle Bibliotheken. Bildung als Schlüssel für ein selbstbestimmtes Leben. URL: <https://www.zh.ch/de/newsuebersicht/mitteilungen/2022/familie/newsletter-fachstelle-bibliotheken/bildung-schluesssel-fuer-ein-selbstbestimmtes-leben.html>
3. Eidgenössisches Departement für auswärtige Angelegenheiten EDA. Internationale Zusammenarbeit. Ukraine. URL: <https://www.eda.admin.ch/deza/de/home/laender/ukraine.html>

4. Operation Data Portal. Ukraine Refugee Situation. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

5. Schweizerische Flüchtlingshilfe. Ukraine. Asylgesuche in der Schweiz. URL: <https://www.fluechtlingshilfe.ch/themen/laenderinformationen/herkunftslaender/ukraine>

6. Stricker Michele. *Ports in a Storm: The Role of the Public Library in Times of Crisis*. URL: <https://digitalcommons.du.edu/collaborativelibrarianship/vol11/iss1/4>

7. Swiss help Ukraine. URL: <https://www.swisshelpukraine.ch/> (last checked on December 9th, 2023)

8. Zogg Benno. *Die Schweiz und die Ukraine: näher, als man denkt*. URL: <https://www.swissinfo.ch/ger/wirtschaft/die-schweiz-und-die-ukraine-naeher-als-man-denkt/45986748>

## References

1. Aabø, S., Audunson, R. & Vårheim, A. (2010). How do public libraries function as meeting places? Retrieved from <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/10642/335/503013.pdf?sequence=2&isAllowed=y> [In English].

2. Amt für Jugend und Berufsberatung – Fachstelle Bibliotheken. Bildung als Schlüssel für ein selbstbestimmtes Leben. Retrieved from <https://www.zh.ch/de/news-uebersicht/mitteilungen/2022/familie/newsletter-fachstelle-bibliotheken/bildung-als-schlüssel-fuer-ein-selbstbestimmtes-leben.html> [In German].

3. Eidgenössisches Departement für auswärtige Angelegenheiten EDA. Internationale Zusammenarbeit. Ukraine. Retrieved from <https://www.eda.admin.ch/deza/de/home/laender/ukraine.html> [In German].

4. Operation Data Portal. Ukraine Refugee Situation. Retrieved from <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> [In English].

5. Schweizerische Flüchtlingshilfe. Ukraine. Asylgesuche in der Schweiz. Retrieved from <https://www.fluechtlingshilfe.ch/themen/laenderinformationen/herkunftslaender/ukraine> [In German].

6. Stricker, M. (2019). *Ports in a Storm: The Role of the Public Library in Times of Crisis*. Retrieved from <https://digitalcommons.du.edu/collaborativelibrarianship/vol11/iss1/4> [In English].

7. Swiss help Ukraine. Retrieved from <https://www.swisshelpukraine.ch/> [In English].

8. Zogg, B. (2020). *Die Schweiz und die Ukraine: näher, als man denkt*. Retrieved from <https://www.swissinfo.ch/ger/wirtschaft/die-schweiz-und-die-ukraine-naeher-als-man-denkt/45986748> [In German].

**Halyna Bezpala,**

<https://orcid.org/0000-0002-2876-4462>,

Researcher,

Department of International Information and Foreign Relations,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine (Kyiv, Ukraine)

3, Holosiivskyi Avenue, Kyiv, 03039, Ukraine

e-mail: bezpala@nbuv.gov.ua

**Anastasiia Kurmann,**

<https://orcid.org/0009-0000-5946-6559>,

Researcher in Education and Information,

Librarian,

University Library of Zurich (Zurich, Switzerland)

36, Freiestrasse Street, Zürich, 8032, Switzerland

e-mail: anastasiia.kurmann@ub.uzh.ch

**SOLIDARITY IN ACTION:**

**SWISS LIBRARY PROJECTS FOR UKRAINE'S FUTURE**

**Purpose of the article** to explore Swiss support projects for Ukraine amidst the backdrop of war, involving local institutions and individuals. It specifically delves into the aid provided to the school library in Putylovychi, while also scrutinizing the educational, cultural events, and social integration programs conducted by the City Library of Winterthur for Ukrainian refugees. **Methodology.** Employing systemic and structural methodologies, including an interdisciplinary approach, the research seeks to shed light on novel insights. **Scientific novelty.** The study introduces a fresh perspective on understanding the significance of educational and cultural endeavors within conflict zones. Moreover, it identifies practical strategies to enhance local infrastructure amidst ongoing hostilities. Notably, it highlights the pivotal role of libraries as a point of contact for Ukrainian refugees abroad, examining the impact of diverse integration programs and cultural initiatives on refugee adaptation and support. **Conclusions.** Switzerland's support for Ukraine's journey towards peace and sustainable development underscores the principle of equal citizen participation in societal well-being and national progress. The findings underscore the effectiveness of library initiatives in conflict areas and countries hosting Ukrainian refugees, showcasing their contribution to successful adaptation and improved quality of life. Such initiatives exemplify Switzerland's collaborative responsibility with European nations for Ukraine's future and its solidarity against Russian aggression.

**Keywords:** Winterthur Library, international cooperation between Switzerland and Ukraine, support projects.

Стаття надійшла до редакції 4.06.2024 р.